

(อม.๔๙)

คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๘/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๒๐/๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการ
ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑

และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ขอให้ผู้ถูกกล่าวหา
พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันและห้าม
มิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่
วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่
ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความ
อันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา
หนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว
ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
เขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพ้นจาก
ตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยังดำรงตำแหน่งจนถึง
วันยื่นคำร้อง ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง
โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินบางรายการ แต่ผู้ร้องไม่ได้ขอให้ลงโทษทางอาญาในความผิดส่วนนี้

คงขอให้บังคับมาตรการทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหากรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ สำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ จึงไม่ต้องด้วยบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๑๙๒ ซึ่งกำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังมีผลต่อไปแต่เฉพาะกับคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนกฎหมายที่แก้ไขใหม่ใช้บังคับ ดังนั้นเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่แก้ไขใหม่ ไม่ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดนั้นย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติ ความผิดกรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าขาดอายุความทางอาญาแล้ว

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า

การใช้มาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ นอกจากนี้มาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกต่างหากออกจากกันและไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะจึงไม่มีอายุความ ขอให้พิพากษากลับโดยบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า การให้ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งและการห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช่โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความ

แล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงในปัจจุบัน กับห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัย ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยใน ส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำ มาตราการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน.

นางวาสนา หงส์เจริญ

นายพศวัจน์ กนกนวก

นายนิพนธ์ ช่วยสกุล

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกคา

นางนุชรินทร์ จันทร์พรายศรี

นายเกียรติพงศ์ อมาตยกุล

น.เบวรค์พร จิระภาค

นายพันธุ์เลิศ บุญเลี้ยง

นายลาขิต ไชยอนงค์

